

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33335
Nom: Optimització evolutiva i educativa
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	4	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau Psicologia	Optimització evolutiva i educativa	OPTATIVA

COORDINACIÓ

VIGUER SEGUI MARIA PAZ

RESUM

Esta assignatura aprofundeix en els coneixements i competències treballats en les assignatures *Psicologia del cicle vital I* i *Psicologia del cicle vital II*, incidint en la vessant de la Psicologia del Desenvolupament Aplicada.

La matèria respon a la necessitat de capacitar a l'alumnat per a realitzar intervencions dirigides a optimitzar el desenvolupament. Proporciona coneixements específics sobre com promoure, enriquir i maximitzar el potencial humà. A partir de l'anàlisi dels fonaments teòrics i metodològics de la assignatura, eix sobre el que es vertebraren els restants temes, es realitza un recorregut per les diferents etapes evolutives. Per a cada una d'elles s'aborden les bases teòriques, els procediments i tècniques d'intervenció més rellevants i es presenten alguns programes d'intervenció optimitzadora. Es subratlla la importància d'intervencions globals centrades en la millora del desenvolupament personal i social del subjecte, afavorint la consecució de les tasques bàsiques del desenvolupament.

Es pretén que l'alumnat elabore un model conceptual organitzador que anirà construït mitjançant activitats que permeten l'anàlisi, la comprensió i la valoració de l'optimització dels canvis biopsicosocials que es produeixen al llarg de la vida. Eixa comprensió global haurà de possibilitar la implementació de programes per aconseguir el desenvolupament òptim del subjecte. Aquests hauran de tenir en compte la variabilitat interindividual i els factors implicats en la mateixa, l'existència de determinats fenòmens associats amb el període del cicle vital en el que es troba la persona i la possibilitat permanent d'optimitzar el desenvolupament individual.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana haver superat de forma satisfactòria les matèries *Psicologia del Cicle Vital I* i *Psicologia del Cicle Vital II*.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi

Saber analitzar el context on es desenvolupen les conductes individuals, els processos grupals i organitzacionals

Saber analitzar necessitats i demandes dels destinataris de la funció en diferents contextos

Saber aplicar estratègies i mètodes d'intervenció sobre els destinataris, sobre els contextos i de manera indirecta a través d'altres persones.

Saber planificar l'avaluació dels programes i les intervencions

Saber seleccionar i administrar els instruments, productes i serveis i ser capaç d'identificar les persones i els grups interessats

Saber triar les tècniques d'intervenció psicològica adequades per a aconseguir els objectius

Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.

Ser capaç d'establir les metes de l'actuació psicològica bàsica en diferents contextos, proposant i negociant les metes amb els destinataris i afectats

Ser capaç d'identificar diferències, problemes i necessitats

Ser capaç d'utilitzar estratègies i tècniques per a involucrar en la intervenció els destinataris

Ser capaç de definir els objectius i elaborar el pla bàsic de la intervenció en funció del seu propòsit (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament...)

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. FONAMENTS DE L'OPTIMITZACIÓ EVOLUTIVA I EDUCATIVA

1. Fonaments conceptuals i metodològics de l'optimització evolutiva i educativa (OEE)

Objecte d'estudi de l'optimització: diferència entre intervenció i optimització. Mètodes i estratègies de l'OEE. Procés de l'OEE.

2. Història i teories de l'optimització evolutiva i educativa

Perspectiva històrica de l'OEE. Principals teories en l'estudi de l'OEE.

2. OPTIMITZACIÓ EVOLUTIVA EN ELS INICIS DE LA VIDA

3. Estimulació i vincle prenatal

Fonaments teòrics, procediments bàsics, programes més representatius i efectes dels programes d'intervenció prenatal.

4. Optimitzant els inicis de la vida: naixement, nadó i primers dos anys.

Fonaments teòrics, procediments bàsics d'intervenció i programes i iniciatives més representatius d'OEE en els primers dos anys de vida.

3. OPTIMITZACIÓ EVOLUTIVA EN LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

5. Optimització evolutiva en la infància

Bases de la intervenció optimitzadora en la infància. Promoció de la resiliència infantil. Àrees bàsiques d'intervenció i optimització del desenvolupament personal i social: promovent l'autonomia i la iniciativa.

6. Optimització evolutiva en l'adolescència: els programes de desenvolupament positiu per a joves.

Bases de la intervenció optimitzadora en l'adolescència. Programes de desenvolupament positiu per a joves. Àrees bàsiques d'intervenció i optimització del desenvolupament personal i social: promovent la identitat personal i la maduresa. Criteris de desenvolupament òptim en adolescents.

4. OPTIMITZACIÓ EN LA VIDA ADULTA I LA VELLESA

7. Optimització evolutiva en la vida adulta: la intervenció en transicions i crisis com a moments de canvi vital.

Bases de la intervenció en transicions i crisis. El procés d'ajuda en les transicions: objectius, fases i estratègies d'intervenció. Optimització del desenvolupament personal i social: promovent la intimitat i la generativitat en la vida adulta.

8. Optimització evolutiva en la vellesa: afavorint l'envelliment òptim

Concepte, criteris i components de l'envelliment òptim. Procediments d'intervenció i programes d'envelliment òptim. Programes intergeneracionals. Àrees bàsiques d'intervenció i optimització del desenvolupament personal i social: promovent la integritat en la vellesa.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	28,50
Estudi i treball autònom	20,00
Preparació de classes	12,00
Preparació d'activitats d'avaluació	4,00
Resolució de casos pràctics	3,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals amb l'objectiu bàsic de facilitar un aprenentatge significatiu dels coneixements implicats en el desenvolupament de les competències pròpies de la matèria.

Entre les tècniques instruccionals bàsiques destaquen (1) exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) lectures individuals (3) realització d'activitats de caràcter pràctic, (4) preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (5) avaluació formativa i sumativa.

Com a activitat pràctica es sol·licita el disseny d'una proposta de programa d'intervenció optimitzadora del desenvolupament que serà supervisat pel professorat de l'assignatura.

AVALUACIÓ**SISTEMES D'AVAUACIÓ**

ES1. Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant un examen final de qüestions d'assaig (obertes). Recuperable en segona convocatòria.

ES2. Presentació oral i escrita d'un informe de treball individual o en grup. Recuperable en segona convocatòria amb una prova escrita.

ES3. Participació en les activitats pràctiques plantejades al llarg del curs. No recuperable en segona convocatòria.

PONDERACIÓ

- Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant examen final (50%).
- Presentació oral i escrita de l'informe de treball individual o en grup (30%).
- Participació activa en les activitats pràctiques (20%).

REQUISITS MÍNIMS

En primera convocatòria:

Per a superar l'assignatura, serà necessari obtenir un 5 de nota final sempre que es complisca:

- aconseguir un domini mínim del 50% en l'apartat examen
- aconseguir un domini mínim del 50% en l'apartat informe

En segona convocatòria:

Per a superar l'assignatura, serà necessari obtenir un 5 de nota final sempre que es complisca

- aconseguir un domini mínim del 50% en l'apartat examen i un domini mínim del 50% en l'apartat informe mitjançant la prova escrita.
- L'alumnat que no hagi fet cap activitat d'aula podrà obtenir una qualificació màxima final de 8 punts en segona convocatòria.

ADVERTIMENT

La còpia o el plagi manifest de qualsevol tasca que forme part de l'avaluació comporta la impossibilitat de superar l'assignatura, i pot suposar el sotmetiment immediat als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'estudiant universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiant abstenir-se d'utilitzar, o de cooperar en la utilització, de procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat.

En horari de tutoria, el professorat pot requerir entrevistes individuals o en grup amb la finalitat de verificar el grau de participació i d'assoliment en els objectius fixats per a qualsevol tasca desenvolupada. El fet de no acceptar aquesta verificació comporta no superar la tasca o activitat en qüestió.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda estan sotmeses a allò que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017). http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

Segons aquesta norma, la nota s'ha d'anotar en expressió numèrica de 0 a 10 amb un decimal, i s'ha d'ajustar a l'escala de qualificació següent:

- De 0 a 4,9: suspens.
- De 5 a 6,9: aprovat.
- De 7 a 8,9: notable.
- De 9 a 10: excel·lent o excel·lent matrícula d'honor.

La menció d'excel·lent amb matrícula d'honor serà atorgada de manera directa a les qualificacions més altes, sempre a partir de 9,3. En cas d'empat aquesta s'atorgarà a la persona amb una puntuació superior en l'apartat examen i si es torna a produir empat, es tindrà en compte la puntuació obtesa a l'apartat activitats. Es pot atorgar únicament una matrícula d'honor per cada vint alumnes dins de cada grup.

Només se sumen els diferents apartats que preveu l'avaluació quan s'hagen superat els requisits mínims establerts per a cadascun d'ells.

En l'acta de l'assignatura s'ha de fer constar la qualificació obtinguda en *primera convocatòria* d'acord amb les regles següents:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació amb major ponderació, la qualificació és NO PRESENTAT, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest no assoleix els requisits mínims, s'hi fa constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'assoleixen aquests requisits en algun dels restants apartats, s'hi fa constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

En *segona convocatòria*, s'ha de procedir d'acord amb les regles següents:

- Només pot haver-hi l'opció NO PRESENTAT, quan l'estudiant/a no s'haja presentat a més d'un dels apartats d'avaluació, inclòs entre aquests el de major ponderació.
- Si hi ha qualificacions en tots els apartats d'avaluació, però no s'assoleixen els requisits mínims en algun d'aquests apartats, hi ha de constar SUSPENS i la nota en base 10 corresponent a l'apartat que no s'ha superat. Si és el cas de més d'un apartat no superat, hi ha de constar la màxima nota dins del suspens en base 10.
- Si no se supera algun dels requisits mínims i falta un apartat d'avaluació, s'hi fa constar SUSPENS i la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat no superat.
- Si se superen dos apartats d'avaluació, i n'hi ha un tercer en el qual no s'han presentat evidències d'avaluació, s'hi fa constar SUSPENS i, com a qualificació, la mitjana de puntuacions, de les quals la part no presentada és 0,0 (màxim possible 4,9).
- Si se supera la prova de major ponderació, però falten evidències en algun dels apartats restants, s'hi fa constar SUSPENS. Se sumen les parts i: a) si la suma és inferior a 5, s'hi fa constar aquest resultat; b) si la suma és superior a 5, s'hi fa constar 4,9.

BIBLIOGRAFIA

Referències Bàsiques:

Viguer, Paz. (2004). *Optimización evolutiva. Fundamentos del desarrollo óptimo*. Madrid: Pirámide.

Gómez, Amparo; Viguer, Paz; y Cantero, María José. (2003) *Intervención Temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años*. Madrid: Pirámide.

Pérez Blasco, Josefa. (2013). *Aprender de los grandes cambios vitales*. Valencia: Publicacions de la Universitat de València.

Referències Complementàries:

Triadó, C. (2018). Envejecimiento activo, generatividad y aprendizaje/Active ageing, generativity and learning. *Aula Abierta*, 47(1), 63-66. <https://doi.org/10.17811/rifie.47.1.2018.63-66>

Triadó, C. & Villar, F. (2008). *Envejecer en positivo*. Aresta. Disponible en: https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=O_OpPNtwZtgC&oi=fnd&pg=PA5

Villar, F., López, O. & Celdrán, M. (2013). La generatividad en la vejez y su relación con el bienestar: ¿Quién más contribuye es quien más se beneficia? *Anales de Psicología*, 29(3), 897-906. <https://doi.org/10.6018/analesps.29.3.168131>

Villar, F., Serrat, R. & Pratt, M. W. (2023). Older age as a time to contribute: A scoping review of generativity in later life. *Ageing & Society*, 43(8), 1860-1881. <https://doi.org/10.1017/S0144686X22000156>

Avià, S., Viguer, P. & Ruiz, J. (2025). L'acompanyament al centre de les polítiques locals de joventut. *Pedagogia i Treball Social*, 14(1), 56-68. https://revistes.udg.edu/pedagogia_i_treball_social/issue/view/959

Parra, Á., Oliva, A. & Sánchez, A. (2021). Programas de desarrollo positivo adolescente en España: Revisión actualizada. *Papeles del Psicólogo*, 42(2), 101-110. <https://www.papelesdelpsicologo.es/pdf/3059.pdf>

Lerner, R. M. & Overton, W. F. (Eds.). (2023). *Handbook of life-span development* (2nd ed.). Wiley.

Arnaiz, V. & Díez, M. C. (2017). *Infancias: Educar y educarse*. Graó.

Cesbron, P. & Missonnier, S. (2014). *Nueve meses para convertirse en padres: Diálogo entre un obstetra y un psicoanalista*. Octaedro.

Damon, W. & Lerner, R. M. (Eds.). (2021). *Child and adolescent development: An advanced course* (2nd ed.). Wiley.

Global Flourishing Study Consortium. (2025). *Study profile and initial results on flourishing: The Global Flourishing Study*. *Nature Mental Health*. <https://doi.org/10.1038/s44220-025-00423-5>